

DEMOCRATIA

Revistă politică, economică și literară

Apare la 5 și 20 ale fiecărei luni

S U M A R U L :

Nicolae I. Popilian	Deșeurile anului judecătoresc.
Mihail Drăgănescu	Școala și viața.
M.	Asupra votului universal.
Ion A. Popescu	Efectele apariției reformelor liberale.
L. B.	Statutul de funcționare ale statului.
* * *	Politica noastră; Felurite.
Mireio	Cărți și reviste.
* * *	De la frații de peste hotare; Bibliografia.

REDACTIA : Craiova, Strada Horia No. 3	ADMINISTRAȚIA : La Tipografia Sache Pavlovici, Craiova
--	--

ABONAMENTUL LEI 5 PE AN
PLĂTIT ÎNAINTE

Un număr 10 bani

Director proprietar, *N. I. Popilian*, avocat.

Secretar de redacție, *Mihail Drăgănescu*, fost magistrat, avocat.

Comitetul de Redacție :

D-nii profesori: *Dem. Constantinescu*, prim redactor; *Alex. Bărbulescu*, d-nii
advocați: *I. C. Giulescu*, *Ștefan Severini*, *Ion N. Popescu*, *Sc. Constanțioară*, *Alex.
Carianopol*, *G. G. Petrescu*, *I. F. Popescu*, *N. Constantinescu*, *I. Mitrică*, *Av. Vas-
culescu*, *Const. Turceanu*, *Adrian Zeuleanu*.

„SĂNĂTATEA“

Societate cooperativă pentru fabricarea pâinei

CAPITAL 200.000 LEI

impărțit în

8000 acțiuni a câte 25 lei fiecare, platibile în 5 rate lunare.

CRAIOVA

Sediul societății: Strada Justiției No. 36 (Piața Nouă).

Se primesc subscrieri, pentru acoperirea integrala a capitalului, în toate zilele
dela orele 8 — 12 a. m. și 3 — 7 p. m.

Prospecte și statute să trimit franco la cerere.

Medalie de Argint și Aur
Expoziția din București 1906

Telefon No. 62.

Grand Prix. Med. de Aur
Expoziția din Londra 1907

Grand Prix. Medalie de Aur, Paris, 1908.

Intâia Fabrică de Ciocolată

DIN OLTENIA

A. L. S. POPPESCU

SOCIETATE ÎN COMANDITA

CRAIOVA

Strada Buzești, lângă Banca Muncii

Rog cereți pretutindeni

Ciocolata Poppescu

De vânzare

Moșia POTCOAVA (Olt), având 364 pogoane toate arabile, gară 5 minute dis-
tanță și Conac. — **Avantagii de plată.**

A se adresa la redacția revistei „*Democrația*” str. Horia, 3 — Craiova.

Deșchiderea anului judecătoresc

Doliul magistraturei

Deșchiderea noului an judecătoresc a prezentat mai mult interes ca de obicei. Sunt interesante discursurile de deșchidere, nu din punctul de vedere științific—disertațiile înalților magistrați nu privesc înlăturarea vre-unei lacune dintre multele lacune din dreptul nostru,—nici din punctul de vedere al administrațiunei judecătorești—administrație atât de șubredă creată, mai ales, în urma caraghioaselor legiuiri din timpul din urmă,—dar ceea ce interesează și produce chiar senzație, este atitudinea a doi primpreședinți de curte dintre care unul, ostentativ, nu răspunde de loc la discursul de deșchidere al procurorului, iar altul declară că ia act de discursul de deșchidre, dar nu răspunde.

Care să fie cauza acestor procedări curioase și ne mai văzute până acum la noi?

De ce în această zi solemnă a deșchiderei anului judiciar, când magistrații au ocazia ca să expună mijloacele de îndreptare, trase din propria lor experiență, pentru a se putea curăți magistratura de relele ce-o bântue și a o ridica la înălțimea ce i se cuvine, fruntașii magistraturei noastre, renunță la acest prilej, deșchizând anul judecătoresc, în tăcere ca semn de doliu?

Oare numai motive personale, —pentru a nu mai fi înțaleși rău de lume! — ori motive dietate de instinctul solidarității de clasă—provenite din cauza atacurilor pătimașe ce a primit în ultimul timp magistratura,—a decis pe înalții magistrați să ia asemenea atitudine, sau sunt la baza acestor manifestări alte cauze decât cele ce par că le-au dat naștere?

Orice s'ar zice, nu supărarea personală a d-lui Scarlat Popescu eminentul primpreședinte al curții de apel din București, nici atacurile mizerabile la adresa unor magistrați din Iași, sunt cauzele acestei manifestări.

Credem a ști că mahnirea magistraților provine și din alte cauze decât cele mai sus pomenite și că tocmai acelea au determinat tăcerea celor doi primpreședinți, care au exprimat, prin atitudinea lor, în fața țarei, nemulțumirea întregii magistraturi.

*

Evident că atacurile unei prese desmațate, fără Dumnezeu și fără rușine, care anul trecut cerea îsgonirea d-lui Scarlat Popescu pentru că avusese curagiul ca din înălțimea scaunului său să critice legile șoimănite, produs al vreunui biet profesoraș, *Sass* ori *Răut* nepriceput în ale legiuirilor, menite—ironie a soartei!—să împace o societate adânc sbuciumată de un război între frați, născut din uneltirile unor păcătoși și ambițioși politicieni, acele atacuri personale, unite cu nemulțumirile provocate în urma gravelor acuzațiuni ale d-lui Cuza & comp. la adresa întregii magistraturi, puteau îndreptăți indeajuns supărarea magistraților.

Dar mai este ceva care agită magistratura noastră. Un șgomot de nemulțumire se aude din toate părțile, șgomot provenit din cauza situațiunei penibile create magistraturei de *cel mai detestabil ministru* ce a avut țara noastră, d. *Toma Stelian*.

Acest domn, elev al faimosului *Stă-*

tescu, a moștenit numai partea rea de la acesta și nedăruind nimic bun magistraturei, a ținut ca în viitorime toți magistrații de la un capăt la altul al țării să tremure pe scaunele lor, când vor auzi de numele de Stelian, cum tremurau odată la auzul numelui de Statescu!

Și într'adevăr a reușit. El, Toma Stelian, care pe vremea opoziției strigă de la *Dacia*, că „*se înjosește magistratura*“, n'a lăsat să treacă nimic ca să nu lovească în această importantă instituțiune și să o sgudue din temelii.

De la Dorohoi la Severin, toți magistrații aproape au fost mutați sau înlocuiți pentru a se face loc agenților politici.

A făcut numiri scandaloase și mai ales în ultimul timp, pentru ca să împlinească numărul cerut de noile sale legi *a împănât magistratura cu tot soiul de bătauși electorali, și ne este dat să vedem grefieri cari au fost condamnați la închisoare, și chiar între magistrați sunt unii cari mai eri se plimbau sub pașa baionetei*, iar azi își plimbă hermelinul eșarfei de magistrat pe sub nasul acelor ce eri i-au instruit!

S'a adus la cunoștința d-lui *Toma Stelian*, s'a publicat în gazete, că unii magistrați compromis magistratura, că servesc prea mult pe politiciani, că se pretează la lucruri urâte pentru a-și satisface clubul politic care i-a miluit cu funcția de magistrat, aruncând astfel o pată rușinoasă pe haina magistraturei! Dar s'a făcut că nu aude d-l ministru Stelian, ba chiar ne-a fost dat să vedem cum gazetele guvernamentale apărau cu cinism pe acei magistrați compromiși și cari ereau acuzați de unele gazete ce publicau chiar probe de vinovăția lor.

De ce n'a voit d-l Stelian, să ancheteze faptele și în caz de vină dovedită, să taie cangrena magistraturei chiar cu rizicul de a indispuce pe câți-va agenți electorali!

Acum lucruri grave se întâmplă. *Magistrații noștrii sunt acuzați de necin-*

ste! Chiar gazetele guvernului țin isonul incriminărilor.

Bazați pe unele învinuiri neintemeiate, produs al unor imaginațiuni bolnave, aruncate în mod mișelesc de niște personalități politice atât de exaltate în cât fac politică numai cu copii de școală, unii politiciani liberali acompaniați de toți politicianii bizantini cântă și ei în struna acestor exaltați.

*

Care este isvorul acestor acuzațiuni?

Cu toată truda d-lui Stelian și a partidului său de a înlocui pe toți magistrații cu agenți electorali, nu s'a putut; și în unele părți sunt magistrați cari din cauza inamovibilității nu pot fi isgoniți. Din această cauză vedem această manevră a vechilor unelte ale liberalilor care sunt așa zișii noștrii naționaliști și rămășițele bizantinilor, această urzeală de infamii, făcută numai pentru a lovi în acei magistrați, cari nu sunt ai regimului, și a-i face să plece.

Iată cauza acelor acuzațiuni.

Și campania se duce pe tema corupțiunii, căci naționaliștii noștrii, în totdeauna fiind corupți de politiciani, și bizantinii din firea lor corupți, vad și pe alții prin prisma lor.

Și cine conduce această campanie?

Niște oameni cari ar fi trebuit de mult trimiși la pușcărie dacă n'ar fi știut să lingusească.

Un om ca d-l Filipescu care să erijează în censor public, el care a fost condamnat pentru crimă! și un domn pe care d. Bădărău înduioșat, nu de cărțile cu coperte roșii pline cu nimicuri, dar pentru că murea de foame, — cu toate operele sale! — l'a numit în funcțiune.

*

Așa cum se prezintă chestiunea, nu mai este vorba de câteva cazuri izolate, unde magistrații să fie acuzați.

Chestiunea se pune pentru întreaga magistratură și este o chestiune foarte

grea, care va dura mult timp și va apăsa mult asupra țării noastre după cum afacerea Dreyfus a apăsat asupra Franței.

Și cine știe dacă nu se vor schimba guverne întregi pentru rezolvarea acestei chestiuni.

Intru cât ne privește, deși nu vom fi—poate!—la fel cu alți coreligionari politici ai noștrii, ne vom spune cuvântul asupra magistraturii, cu ocazia noului an judiciar, bazați pe propria noastră experiență.

*

Instituțiunea magistraturii se clatină într'adevăr și se clatină rău. Și ca buni români privim cu durere cum după loviturile ce mai deunăzi primii armata noastră, acum se lovește în magistratură, singura instituție care garantează onoarea, viața și averea cetățenilor înăuntrul statului.

Și dacă este adevărat că loviturile în contra magistraturii vin mai ales din afară, nu este mai puțin adevărat că slăbiciunea instituției este provocată de însuși membrii ei.

Nu voi discuta de loc onorabilitatea subiectivă a magistraților,—mai ales că observațiile mele le-am făcut mai mult asupra magistraturii Craiovene alcătuită în majoritate din milionari,—dar cred că și magistrații ar trebui să știe samă de multe lucruri și ca unii ce se cred semi-zei să se silească a fi aproape de această calificățiune.

Așa, ei nu trebuie să rămână influențați de stratul social cărui aparțin, să nu se lase învinși de prejudecățile așa zisei *elite* a societății noastre, în cari toți magistrații noștrii țin ca să se învârtească chiar dacă nu sunt născuți din sânul ei.

Magistrații nu trebuie să creadă *ma-*

gistratura drept o *boerie*, căci prin aceasta ating susceptibilități cari din revoltă vor căuta să scoboare prestigiul magistraturii.

Trebuie să părăsă idea că magistratura este mai mult un mijloc de *parvenire* într'un strat social mai superior decât acela în care s'a născut cineva, ori ca mijloc de cucerire a unei zestre frumoase ce i-ar îndulci traiul în societate.

Ar trebui asemenea ca chiar magistrații unui regim politic să nu se lase influențați de advocații acelu regim, pentru că, odată magistrați, ei trebuie să se gândească la interesele societății întregi, nu a unei asociațiuni de interese. Să lase lumea incredințată că au puțini prieteni ca să nu se mai discute rău *sec-festrelor judiciare* cu cari sunt încărcăți unii advocați, ori stâlpi de cafenele, etc.

Apoi ar fi bine ca magistrații cu firi prea sentimentale să renunțe la cariera de magistrat, în interesul dreptății, pentru că adese ori am văzut magistrați, cari condamnă sau achită, dupe cum avocatul care pledează îi este simpatice sau antipatic.

Aceste toate considerațiuni precum și altele ce fiecare om cu bun simț le știe, ar trebui să formeze un catechism al magistratului și cel care nu se poate ține de el să se lase de această carieră, pentru că în magistratură mai mult ca ori unde trebuie caractere.

Altfel, vom auzi mereu bârfeli la adresa magistraturii. Și ar fi bine ca bătrâneasca zicătoare „mai bine o împăcare strâmbă decât o judecată dreaptă“ ce se potrivea foarte bine pe vremea *divanurilor* grecești și turcești, să nu își mai găsească astăzi aplicarea, căci constituie o rușine pentru un stat civilizat cum pretindem că este al nostru.

Nicolae I. Popilian
Advocat.

„PLUGARUL“ societate anonimă română pentru întreprinderi de mașini agricole și industriale. Craiova, strada Unirii No. 80.

Școala de a vieții

Se spune că Schopenhauer nu punea în practică, ceia ce scria. Dar e vădit lucru, înțelepciunea condeiului său, a influențat mult, asupra multor cugetători. Din gândurile lui sunt multe, cari să le putem asimila — cu toate că are și părți destule, cu cari nu ne putem învoi.

Cine citește „Aforismele“ găsește multe în paginile sale, ca să poată zice că citește în propriul său suflet.

Schopenhauer a știut atât de bine să observe fenomenele psihologice, că fiecare om cugetător, citindu-l, să găsească în el o asemănare de gânduri frumoase, cari poate adesea ne-au străbătut mintea, dar nu am avut meritul a le reda în afară.

Când afacerile pline de proză ale vieții nu ne împedecă și când sufletul izbît zilnic de tot felul de torturi, se mai găsește încă în stare a respira aerul binefăcător al singurătății, e bine să ascultăm puțin și de filosofii — de talia lui Schopenhauer, bine înțeles — spre a întrebuița timpul, atât de prețios, nu numai în afaceri vulgare și de interes bănesc, cari în realitate nu reprezintă, decât fața cea ordinară, a acestei vieți.

Iată-mă în parte . . . un Schopenhauerist. Mă retrag mai adesea liniștit și singuratic în camera mea de lucru. Această liniște a singurătății, aduce gânduri și impresii, mai prețioase ca un poker de club, iar când afacerile, proza vieții, mă forțează a părăsi camera de lucru, în mijlocul lor, îi port nostalgia.

Ca să spun că cine-va nu-mi place, cred că nu e o faptă cu totul amorală? Nu-mi place omul steril de gânduri idealiste, adică cel prea realist, care luptă în viață numai pentru bani în propriul său interes, în care nu licărește măcar un pic, idealul. Omul acesta ori cât ar fi de sus pus, va rămâne tot omul vulgar, incapabil de lucruri înalte.

La urmă cu ce va rămâne? Cu nimic. Ce va lăsa în urma sa? gol. Fără a

contribui cu ceva la progresul și folosul social, va trece prin lumea aceasta ca un parazit neproductiv, ca un parazit consumator, ori hrăpitor de bani.

Dar, putem suci discuțiunea. Omul steril de gânduri frumoase, dacă'l vom supune să trăiască retras, ar putea trăi?

El ar suferi grozav urâtul singurătății și sterilității lui intelectuale, astfel că n'ar fi în stare să facă nimic, decât să sadă ca un condamnat, suferind în nimicnicia lui. Iată diferența omului comun, de omul superior. Acesta va înveseli și va umple de suflet și pustiul, prin inclinările sale, către lucruri mai intelectuale, ori artistice, cari lucruri din nefericire până acum, încă nu se cultivă prin școlile noastre, ca punct inițial de îndrumare morală. Și dacă în școală nu ni s'a dat o cultură artistică și o serioasă îndrumare morală pentru a ne crea o viață mai superioară, acum și tot ar fi ceva, să profităm, dacă nu întotdeauna, când putem, când momentele libere ne îngăduie și atât cât luptele zilnice nu ne răpește blândei singurătăți, spre a mai indulci viața înăsprită de războiul zilnic.

Când pornim la lupta zilnică, ne este greu, ne înăsprim sufletul, căci ori cât de tari vom fi, nu de muncă ne temem, ci de persecuțiile ei. Și ce dorim în mijlocul acestui trai? Liniștea și mulțumirea. Cine ne-o poate da mai cu înlesnire, decât singurătatea. Un prea simțitor, se ferește, evită contactul tuturor, de oare ce nepotrivirea caracterului lui, cu unii oameni, i-aduce supărări și iată viața nefericită. Căci dacă vei avea o mie de mulțumiri, nu le vei băga în seamă ca pe-o singură supărare, ne spune Schopenhauer.

Și poate voi fi întrebat: de ce pe tine te supără lumea, când pe mine mă înveselește? Nu știu; dar nu voi vinde pentru nimic lumea launtrică, armoni-

oasă, cu cea de afară intristătoare, su-părătoare, vecinic în război.

Sunt în lume două vederi, după cum știm: optimiști și pesimiști. Fiecare văd în felul lor. Stric eu că văd lucrurile în unul din aceste feluri de vederi? Nu cred. Suntem îndrumați fiecare de ideile, cari s'au potrivit firei noastre. E în totul un pic de fatalism.

Omul intelectual se simte bine, și 'și găsește mai ușor mulțumirea sufletească, întrebuițând frumos timpul ce-i priso-sește, retras de sgomotul lumii, petrecând printr'o mișcare nesfârșită a gândurilor, combinându-le, așternându-le, nerurându-i-se, ci tot mai mult insufletindu-se, și îmbogățindu-se. Ce căutăm altceva decât lipsa de durere, liniștea și repaosul?

Cine ne-o poate da, decât blânda retragere, în care liniștiți cugetăm, simțim și contemplăm.

Ce lume în adevăr cunoaștem mai frumoasă ca aceasta? Schopenhauer compară interiorul omului intelectual, cu o cameră plină de lumină, căldură și veselie; împrejurul căreia stă urâtul, gerul și pustiul de afară, al lumii.

Nu găsim ceva mai blând, mai înțelept despre școala de a vieții, ca la acest cugetător și iubitor al singurătății; fie că se spune despre ei, că n'a practicat ceia ce a scris, pe noi neinteresându-ne decât ideile lui; ne-ar fi imbu-curător, dacă întâmplător am isbutit ca vreun oare-care, să urmeze în locul unei vieți de cafele, unui gust atât de nepretențios, blând și nesupărător nimanui, petrecându-și timpul liber într'un mod mai inteligent.

Din cele scrise până aci, nu trebuie să reiasă, că admitem mizantropia, urând lumea cu desăvârșire, cum reese din scrierile lui Schopenhauer.

Trebuie să ne placă singurătatea, după împrejurări ca și societatea. Celor prea sensibili, spre a evita nemulțumirile, ce poate să le aducă uneori societatea, li se recomandă a se retrage mai ades de lume. În anumite împrejurări, urmând

o așa cale, le va prii bine. Nu va prii de sigur celorlalte caractere, celor cu alte simțiri, vederi și inclinări, cu alte deprinderi, cărora o oră de singurătate le va fi poate păgubitoare pentru interiorul lor sufletesc și intelectual mai îngust, din cari nu-și poate creia o lume lăuntrică indestulătoare existenței lui morale, lucru care-l face să alerge după lumea exterioară sufletului său. Numai omul, care a ajuns acolo, să simtă neacordul și răutatea lumii, pe care el însuși s'o disprețuiască, va tinde spre inasociabilitatea, rupându-se din lanțul în care făcea parte ca un inel. Orice om de bun simț, care va cugeta neconținut asupra problemei fericirii omenești, inevitabil va cădea sub acest acord de idei.

Singurătatea e trebuincioasă, dar nu în mod absolut, față cu nevoile vieții și calitățile de cari trebuie să dispunem, spre a îndepărta urâtul. Nu admit mizantropia, pentru că nu trebuie să urâm lumea, ci să iubim blânda singurătate, ca pe un ce, în unele cazuri, ca repauzator și altele, ca folositor.

Un pic de mizantropie însă, e totdeauna un bun repaos sufletesc și în care refugiu, în lipsa vre unui oarecare cult frumos, putem profita și numai prin a ne preumbla în liniște cu mintea, în scop de a vedea și pătrunde tot mai mult în necunoscuturi, spre a atinge, sau cel puțin a tinde, spre alte lumi, mai superioare celei de lut. Oricărui, nu strică a filosofa puțin asupra acestei lumi. Orice început de filosofie, e început de înțelepciune.

Lumea nu folosește decât celor mici, ce nu pot fi decât prea încătușați de ea, celor absolut lipsiți de gustul vre unui cult frumos. Subtilul Traian Demetrescu scria odată: „cultul pentru frumos, e refugiul cel mai curat și mai divin pentru sufletele poetice, rănite de anomaliele societății. Acest cult, are farmecul dulce, senin, binefăcător, ca și religiunea pentru sufletele credincioase.

Mihail Drăgănescu

Asupra votului universal

Vot universal! zic germanii, tot așa austriacii, francezii, italienii, elvețienii, belgienii și alții; poate că și o minoritate de turci, iar ungurii împinși de curent, aproape că'l și admit.

De ce nu și la noi?..... Cu reducerea termenului de serviciu activ ostășesc, reușirăm a fi la modă, acum avem la ordinea zilei *reclama votului universal*.

Ceea cu socialismul internațional sau mai bine cu anarhismul, începurăm ai gusta roadele.

Că o fi mai bine tânărului chemat câte doi ani în casarmă, că oastea noastră perde ori va câștiga ceva în puterea ei, sau că noua organizație bazată pe principiul reducerii la minimul serviciului activ, va înlesni cu ceva viața noastră civilă — nimic din acestea nu prea ne a interesat: principalul era că alte țări redusese serviciul sub drapel la doi ani, se impunea și la noi, măcar că se cam știa că în armata franceză dimisionase câți-va generali cari argumentau contra unei asemenea reduceri; și se mai știa că în puternica armată germană cu multă circumspecție s'a procedat până să ajungă la acea reducere, treptat.

Acum, dacă votul universal va schimba starea lucrurilor la noi, dacă alegerile vor fi libere sau mai independente, sau că prin universalitatea liberului vot se vor mai schimba și oamenii, iar cei noi aleși vor face altfel decât până cei de acum eșiți din invărtirea cu cheia la epoce determinate a ceasornicului d-lui Iorga, sau că cei cari ar eși la iveală vor lucra mai bine pentru interesele noastre generale, de cât cei de până acum, sau că ei vor ști a servi pe sub mână altor cauze, de-al-de astea nu se prea discută și nici să crede în oportunitate de a fi mult și îndelung discutate. Principalul este că mai în toate țările apusene s'a pus cestiunea pentru admitere ori perspectiva de admitere, de ce noi să nu ne ținem de modă, întru cât pro-

paganda fiind modernă, este în joc o cestiune de actualitate și de mondenitate. Nu cumva și noi bărbații să ajungem de a înviri politica internă ca multe cocoane pălăriile pe cap, de când fasoanele sunt impuse de agenții exploatațiilor negustorești de prin orașele streine, la ale căror palate mari, case frumoase și bogății de tot felul, ajutam și noi în mare parte cu milioanele ce ni se ia pe nesimțite în schimbul acestor fasoane demodate și remodate?..... Bune și plăcute sunt la vedere pălăriile ca și tualetele, în care se oglindesc de multe ori gusturile înaintate ale româncelor de oraș, care câte odată întrec pe cele mai fasonate englezoaice și germane, frumoase sunt poate și echipajele cu caii rusești ce plimbă incoace și incolo frumoasele figuri fasonate; bune o fi mai fost poate pentru unii și acele risipe nesăbuite și de tristă memorie?!..

Numai un lucru, un singur lucru de amintit, adică de când a început luxul sau farmecul străinătății, mulți ereau care prevăzând răul, *strigau în gura mare* că așa ceva *ne va duce la ruină*. Ba, au fost profesori și economiști cari prin studii amănunțite, bazate pe observațiuni și date statistice pozitive, arătau limpede că, din cauza luxului și a risipei ce vedem că se desfășoară în sânul societății noastre: nu numai ne facem tributarii străinătății, dar ne scoborăm pe povârnișul unei bancrute, cu alte cuvinte că *o să dăm de răpă*; noroc că prin rostogolirea din anii trecuți puțin a rămas ca să nu fim inecați economicște.

Înainte însă de a ne fi dat orbește pe mâinile străinătății, care de fapt știa să ne exploateze în desavantajul nostru, nu erea mai bine ca fiind mai circumspecti, să ne dăm seamă de împrejurări și să cercăm mai întâi ca gustul și fasonajul artistic să înceapă a trece prin mâinile noastre, cu riscul de a fi întârziat modernizarea cu câțiva ani, până să ega-

lăm mondanitatea artistică de orice gen a străinilor, prin noi și după genul și bunul simț românesc? Și paralel cu aceasta, pe lângă economie câte alte organizări și îmbunătățiri utile societății ca și țării întregi n'am fi realizat în acel restimp, pe când de fapt vedeam bine că mergem spre peire economică și totuși mergeam orbește ca să-i gustăm amarul. Dar acele clauze penale rușinoase și acele rușferturi răpitoare de la țară, nu ereau tot efectul trebuințelor ce simțeau cei orbiți, de a-și mări cu ori ce preț venitul, spre a avea mai mult de aruncat peste hotare?

Din acestea și din alte multiple observațiuni, cred că „*graba strică treaba*“ originalul proverb n'ar fi rău ca să-l avem în vedere nu numai la afaceri mici, dar mai cu deosebire în politică și încă

după ce am fost atât de mult păcăliți, până să dăm de răpă, sau cum s'ar zice când suntem *Stan pățitul*. (Mă servesc de termeni destul de originali, cu care de obicei mulți suntem deprinși, în conversațiunile obișnuite, pentru a accentua mai bine argumentațiunea, ținând seamă la aceasta de deprinderile cu care ne a învățat părinții noștrii și cari mi se par mai apropiate înțelesului, decât fasonarea fraselor luate de prin cărțile streine).

La să cercăm a ne compara mai întâi, ca să vedem bine de putem să ne dăm seamă de alții, precum și de o așa de mare și importantă inovație, în sistemul politic intern, cum e aceasta a *Votului Universal*.

M.

(Va urma)

Ofițer superior în rezervă.

Efectele aplicării reformelor liberale

Încă nu s'a șters din memoria noastră frica din Martie 1907. Fiecare din noi pare că vedem groaza și nesiguranța ce era tipărită pe fețele tuturor. Auzim pare și acum cuvântul nesocotit al unor mari proprietari și arendași, că scăparea nu este de cât în ocuparea țării de o putere streină. Atât egoism aveau, atât sentiment patriotic îi înălța. Și când te gândești că unii din aceștia erau chiar trimiși în parlamentul țării, iar alții au fost trimiși, ce desgust te coprinde de viața politică, ce dezastru prezice în viitor.

Lucru este însă explicabil. Nici odată n'au simțit aceștia românește, nici odată n'au pronunțat plin „România“, pentru că n'au avut și n'au nimic comun cu ea. Un interes material și atât. Nu este un interes moral, nu este inima română, nu este sângele strămoșesc, care să-i lege de țară. Nu este limba, nu este conștiința națională care să-i poată da în lături de la așa cuget rău. Dar, zice românul la primejdie se vede sângele, și s'a văzut. Faptul însă, din fericire este singular,

aparținând unor prețiși români.

În acel moment de grea încercare pentru țară, s'a pus tot răul în starea precară a țaranului nostru, atât din punctul de vedere moral, cât și material. Nu s'a căutat însă, un moment cauza acestui rău social. Partidele istorice s'au mulțumit a constata răul, aruncându-și vina, unul asupra altuia. Toată lumea își aduce aminte de acea memorabilă zi când în plin parlament, șefii celor două partide istorice se întreceau în vărsări de lacrimi. Vedeau împrejur câțiva repositați, vedeau pe bănci și înafară câțiva politicieni cari au început de jos de tot și au ajuns sus, sus de tot.

Așa se concepuse politica țării, o întreprindere de afaceri negustorești. Nu putea fi nimeni om politic, dacă nu era îndrăzneț, ca să nu zic obrasnic, dacă nu avea anume calități. Așa era credința. Și de unde se lua dacă nu de la cel slab și neputincios, dacă nu de la țaran?! Iată răul. Sărăcia și coruperea pe toată linia. Causa? Lipsa de control.

În aceste împrejurări s'a dat țării legi noi, cele existente găsiindu-se rele.

Nu se vedea că răul stă în reaua lor aplicare, că răul stă chiar în mijlocul guvernanților.

A trecut de atunci anul și este momentul să ne întrebăm de rezultat.

Una din legile cele mai mult cântate, care era menită să curme dintr'o dată răul, până acum încă nu s'a aplicat. Este legea agricolă. Atât de mult s'a studiat față cu nevoile simțite ale țării, în cât aplicarea ei, s'a găsit imposibilă. Funcționarii chemați a o aplica, se dau zilnic în spectacol pe ei cât și pe părintele legii.

A făcut însă, această lege un efect, a născut noi procese între țărani și exploatații de moșii, procese pentru sămânță și muncă la tarla. Instanțele judecătorești asupra acestor procese au variat dând și luând dreptatea. Ce este mai nostim însă, două secții ale aceluiaș tribunal s'au rostit în două moduri la interval de cinci zile. S'a văzut cu ocazia aplicării acestei legi, un mare politician din cei cari s'au asociat în lacrimi cu exveneratul șef, fiul unei mari statui, opunându-se la aplicarea ei. Se vede că la colectivist totul e permis, pentru și până la pungă. Aci lucrurile se schimbă. Sentimentul patriotic dispare, conștiința de neam fuge dinaintea zăngănitului armii.

Pe lângă legea învoelilor agricole mai este și legea comunală, o altă greșală a aceluiaș autor. Rămâne o copie fidelă a vechei legi din 1904. Aici s'a făcut o mare inovație, trebuie să recunoaștem. S'a schimbat numele inspectorilor comunali în administratori de plase și cei de secretari comunali în notar.

Este necontestat un mare progres asupra vechei legi comunale!!

Altă lege care s'a pus în aplicare cu tot dinadinsul este legea ocoalelor. Este o copie fidelă a legii vechi din 1896. Schimbările s'au făcut numai în ceia ce

privește organizarea și mai ales sporirea numărului judecătorilor.

Cu toate acestea ea nu încetează a fi din cele mai importante, mai ales că autorul ei a stat în țară, priveghiând dreapta ei aplicare. Ca rezultat s'a văzut dese informațiuni în jurnale, anunțând strășnica ei aplicare prin dese conflicte și scandale.

A început a-și da roadele, deci mai cu osebire dispoziția relativă la atribuțiile polițienești ale judecătorilor. Lucrul acesta era de prevăzut, de oarece puterea judecătorească avea menirea de a ține în frâu puterea executivă, moderându-i arbitrarul. Și aici lucrurile s'au schimbat, ambele aceste puteri merg mână în mână croind arbitrarul.

Dintre toate legile votate, una și-a ajuns scopul. Este legea antialcoolică, — legea cârciumilor. Această lege a distrus pe cultivatorii de vii, dar a încurajat fabricile de spirt. Este chiar antialcoolică!

Ca rezultat material nu vedem de cât o imulțire fără seamă a funcționarilor. Așa la fiecare comună rurală găsim un primar, un ajutor de primar cel puțin, un notar, un agent telefonic, un agent fiscal, un învățător cel puțin, un preot, doi cântăreți, o moașe, un agent sanitar un revizor de vite, un cantonier și câte doi jandarmi, apoi la câte trei comune un factor poștal, un perceptor fiscal la șapte comune, câte un administrator de plasă, câte un judecător de pace cu tot aparatul său judecătorec compus din un stagiar magistrat, doi grefieri, un arhivar și un camerier, în fine și câte un copist la fiecare administrație de plasă. Dacă mai punem și noi revizorii școlari și comisia regională cu inspectorul agricol, ajungem la un număr respectabil de funcționari, cari furnică pe la sate având menirea a menține ordinea și a îmbunătăți soarta țaranului.

Ca constatare morală aceste legi au făcut și pe cei mai naivi a se convinge că interesul a condus orice mișcare po-

litică în țara asta, că tot ce s'a spus la intruniri, mai ales, a fost croit a înșela buna lor credință, că patriotismul luminat a lipsit la mulți cănducători, că politica cum s'a făcut a fost o curată negustorie și nu a aparținut de cât cătorva familii,

în fine că partidului conservator democrat îi încumbă greaua sarcină a pune ordine și a face reforme reale, reforme cerute de nevoile simțite ale țării.

Ioan A. Popescu
Advocat, Craiova.

Stațiunile balneare ale statului

Prin organele de publicitate s'a comunicat că ministerul de industrie are de gând a veni la toamnă cu un proiect de lege prin care să se concedeze stațiunile balneare spre exploatare unei societăți pe acțiuni, în care statul să fie acționar principal.

Această hotărâre este foarte nemerită de oarece această societate va îngriji cu mai multă stăruință, ca să transforme aceste stațiuni în adevărate stațiuni balneare mondiale, de oarece ele sunt bogate în ape minerale minunate și au numai nevoie de a fi mai bine îngrijite ca să fie accesibile și pentru bolnavii din toate părțile lumii.

Cum subsemnatul în curs de patru ani consecutivi, este un vizitator al stațiunii balneare Govora, în care timp a avut ocazia să observe multe neajunsuri cari se pot foarte ușor îndrepta, își permite a le consemna prin publicitate, ca acei cari vor voi să aibă cunoștința de toate lipsurile acestei stațiuni, spre a le remedia, să cerceteze și cele coprinse în notițele expuse mai jos și dacă vor găsi că sunt demne de ținut în seamă, să profite de ele în măsurile ce se vor lua pentru transformarea ce se va face în administrarea și exploatarea băilor Govora.

Nu vom repeta nimic din relele arătate prin publicitate anul acesta, ci vom complecta cu amănunte cele descrise de toate organele de publicitate, cari s'au ocupat de Govora.

*

Primul popas pe care-l face vizitatorul, când vine la băi este, fără îndoială, lo-

cuița pe care și-o găsește, spre a se instala pentru trei săptămâni sau o lună — cât timp i se prescrie pentru cură.

Fiind vorba de băi de iod, neapărat că locuința trebuie să fie igienică și mai ales să nu fie umedă, căci cel ce vine să facă băile de iod, în loc să profite de aceste băi, păgubește mai mult, pe lângă că cheltuește toate economiile sale în căutarea sănătății, când locuința nu-i sănătoasă.

Cui oare încumbă datoria de a veghia și a se interesa de aceasta, de cât medicilor oficiali ai băilor?

În Govora sunt foarte multe case, cari nu sunt proprii pentru șederea vizitatorilor, de oarece soarele nu pătrunde nici odată în ele, au umezeală și prin urmare sunt periculoase pentru cei ce fac băi de iod.

Interesatu-s'au vre-odată medicii oficiali ai băilor de această neînsemnată chestiune? făcut-au vre-un raport celor în drept, spre a lua măsuri ca să nu să permită proprietarilor acestor case să le închirieze celor cari fac băi de iod? sau cel puțin vizitatorii să fie încunoștințați prin avize că acele case sunt improprii de locuit pentru cei ce fac băi de iod?

Până acum nu s'a făcut aceasta și iată un punct însemnat, de care cei în drept ar trebui să se intereseze.

*

Odată instalat, vizitatorul se duce să consulte pe medic, spre a-i indica ce cură să urmeze, câte băi să facă, etc.

Dacă acest vizitator este mai asociabil, mai dispus de a stă de vorbă, consultația

la medic îl decepționează și mai că regretă că a venit la Govora.

În adevăr, în loc ca medicul să-i prescrie cele ce trebuie să facă și dacă mai stă de vorbă, să-i comunice efectele băilor; primul punct pe care îl pun în discuție medicii este a bârbi pe colegii lor. Te apucă groaza, când auzi cum un medic este așa de crud cu colegii săi din aceeași stațiune, în scopul de a-și câștiga bunavoința clientului, ca să-i recomande și pe ceilalți cunoscuți și mai ales să critice pe ceilalți colegi ai săi.

Iși fac concurență, mai rău ca băcanii, medicii oficiali ai băilor și doar numai trei sunt cu toții!

Excepție face singur bătrânul medic, Colonel d-r Zorileanu, care-și vede numai de misiunea ce o are și care studiază mereu, făcând experiențe, spre a se perfecționa în tratamentul bolnavilor dela băi.

Credem că și aci s'ar impune o schimbare în mai bine și părerea noastră ar fi să se plătească un salariu fix de 1000 până la 1500 lei lunar medicului, iar administrația băilor să încaseze câte 3 lei taxa medicului dela fiecare vizitator, așa că va curma concurența dintre medicii oficiali ai băilor.

*

Dupe ce te ai instalat și ai consultat pe medic, obținând carnetul de băi, te prezinți la casă spre a-ți lua bilete de băi. Ți se percepe taxa de muzică, de persoană zece lei, iar de familie 15 lei. Plătești și această taxă, care aduce un venit de minimum 30.000 lei, ca să auzi o muzică așa de bună, încât ți-ar face un mai mare serviciu, sau în orice caz o mai mare plăcere dacă te-ar dilectă prin tăcerea ei, iar nu prin cântecul pe care nu-l prea pricepe.

*

Te duci în fine să-ți găsești ora când să faci baia. Aci găsești băeșii cari încep să se tocmească pentru bacșișul pe care îl vei da și care nu poate fi mai mic de 0,50 bani de bae. Cu cât dai mai mult peste acest minim fixat, cu atât

ești mai sigur că vei avea o oră de bae, care nu se va mai schimba până ce vei termina numărul de băi ce ți s'a prescris. Și fiindcă și lor li se pare acest procedeu prea ciudat, ei îl justifică prin faptul că n'au nici o leafă dela Stat și că muncesc numai pentru ce le ese din bacșișuri.

Or Statul ia plată pentru bae 2.50 lei sau 1.50. Această plată este socotită cu tot serviciul, inclusiv băiașul. Atunci de ce pretenția aceasta că băiașul să-ți fixeze prin tocmeală bacșișul?

Și să nu se creadă că poți refuza de a plăti acest bacșiș dupe cum ți-l fixează băiașul! Atunci riști să nu mai poți face baia nici odată, căci vei găsi în permanență cabinele ocupate, de și vei avea o anumită oră fixată pentru bae.

Ai, în adevăr, dreptul să reclami administratorului, dar nu prea găsești sprijin, mai ales cum au fost administratorii până azi.

Nu putem să nu relevăm, că de când a venit noul administrator, d. inginer *Camil Faur* s'a stabilit o ordine mai strictă și băeșii au început a fi mai cuviincioși și mai puțin pretențioși.

Dar aceasta se datorează energiei noului administrator, d. Faur. Statul însă ar trebui să plătească pe băeși, iar fără îndoială, că și vizitatorul va da bacșișul — dupe puterile sale — și aceasta cum va voi, fără tocmeală și fără a fi silit.

Prin urmare iată încă o chestiune care cere soluția în interesul stațiunii balneare Govora.

*

Venim acum la restaurante.

Pe lângă că aproape nu găsești un restaurant la care să poți mânca bine, apoi nici o grije pe cei în drept, ca deplina curățenie să domnească în restaurant și la bucătărie. Nimeni nu se interesează de aceasta, ba chiar nici medicii cari recomandă dieta, nu caută a inspecta și a obliga pe restaurator, ca să nu gătească mâncările, cari prin dieta ce o recomandă, sunt oprite pentru vizitatori.

În patru ani, n'am auzit ca vreodată să se fi inspectat vre un restaurant la Govora,—când ar trebui ca în fiecare zi să se facă inspecție.

Ar mai fi multe de zis, dar cadrul rezervat în această prețioasă revistă, nu ne mai permite.

Am fi foarte mulțumiți dacă s'ar ține în seamă cele arătate mai sus, cari sunt rezultatul unor observațiuni făcute în cea mai mare liniște și fără nici o tendință de a bleșa sau susține pe cine-va.

Sunt pur și simplu constatări reale.

L. B.

Politica externă

Jurații din Paris au achitat pe ziaristul Gregori, care a rănit cu un foc de revolver pe Dreyfus cu prilejul transportării rămășițelor lui Zola la Panthéon.

Faptul acesta a produs bune impresii între naționaliști și a zăpăcit pe socialiști. Franța reinviază, poporul francez a început să scuture jugul socialismului evreesc, și în curând vom auzi și alte lucruri bune.

N. P.

De unde până la constituție, Turcia credea considerată ca un stat putred, vedem acum că Turcii își schimbă politica lor, din umiliți ce erau, devenind chiar îndrăzneți ca odinioară.

Laudele ce le-au primit până în prezent din partea lumii europene, față de activitatea lor regeneratoare, le-au ridicat și mai mult nivelul moral, și iată-i făcând un afront Bulgariei, vasala lor, căreia nu i-a primit pe agentul ei, la dîneul diplomatic, dat la Constantinopol.

De sigur că această notă, care a înjosit atât de mult micul stat vecin, le anunță Bulgarilor, nu tocmai zilele bune ale privilegiilor și tupeul de care se bucură până acum, care-i făcuse să se creadă că sunt, și că însumă mai mult, decât ceia ce erau în realitate, adică încă vasali ai Otomanilor.

În adevăr, micul stat bulgar o luase cam repede înainte, fără nici un pic de modestie, dorind să provoace conflicte, turburând pacea europeană, ce îngrijora toate statele.

Și cum ambițiunile Bulgarilor nu se vor putea potoli ușor, ura legendară Bulgaro-Turcă se va înăspri și mai rău, și iată un nou motiv de conflict balcanic, care poate lua întindere europeană, la care până acum nu ne așteptam.

Mai știi? Turcia regenerată, s'o crede o Anglie, o Germanie de acum înainte, începând să ridice și cuvântul cu trufie, în chestiunile europene.

M. D.

Felurite

Discursul de deschidere al noului an judecătoresc a fost pronunțat de d. I. Coandă procuror de curte, d-sa a tratat în mod admirabil cea mai delicată și mai discutată dintre chestiunile de drept, obligațiunile naturale.

Epidemii grozave s'au încins în ora-

șul Craiova. Autoritățile au pus să se bata toba pentru ca populația să fie atentă.

Totuși medicii nu dau nici un ajutor, iar serviciul salubrității își face de cap.

În ziua de 1 Septembrie în prezența D-lui Ioan Rocoș, șeful Portăreilor,

prin tragere la șorț s'a făcut următoarea rotație între Portăreii Trib. Dolj.

D-l Raliu N. Georman la secția comercială de Notariat a Trib. Dolj, Gr. G. Mihaescu la secțiile Curței de Apel, M. Ionescu-Gorcea la secțiile civile ale Trib., Const. Guță la Biuroul Central, Th. Sfetcovici, E. Enescu și N. Nichita la urmărire (executări).

* * *

Cu ocazia celei de a doua arestări a vânzătorilor de ziare de către d. Călugăreanu prefectul poliției, „Adevărul“ îl numește „prefect cu apucături bizare, care săvârșește acte samovolnice de satrap, etc“.

Ziarul „Adevărul“ fără a-l cunoaște bine, ni-l arată prea abil în ale satrapiei pe d. Călugăreanu, care în realitate e cam slăbuț din fire.

* * *

Intrebăm pe d. comandant al corpului I de armată, dacă știe d-sa că *caporalul Cuțana* din reg. I Dolj este cores-

pondent la ziarul politic „Viitorul“. Așteptăm răspuns.

* * *

Prin noua reformă administrativă făcută de liberali, s'a schimbat titlul de „*Inspector comunal*“ în „*Administrator de plasă*“.

Țăranii întreabă acum mereu: „Cine e ăla mă *dom Administrator*, ce e ăla?!“

E semn că noua reformă dă rezultate superbe, ba chiar țăranii cred că Administratorul de plasă, e vr'un vătășel de moșie.

Mare reformă!

* * *

D. *Constantin Ilie* din Galiciuica alegător coleg. I, a fost bătut și arestat pentru că a cules porumbul cu câteva zile mai înainte. În loc de un simplu proces de contravenție, bietul om s'a ales bătut, închis și cu porumbul confiscat.

* * *

Știe d. prefect al județului că ajutorul de primar din Gângiova este dat judecâți pentru abuz de putere?

Cărți și Reviste

Je sais tout. (4 année No. 43. — 15 Août 1908) „On échange les enfants!“ este titlul unui scurt și interesant articol datorit lui M. Pierre Baudin, vechi ministru al Franței, eminent om de stat și sociolog, care arată în acest studiu de educație folosul schimbului internațional și interfamiliar al copiilor.

Educația copiilor, una din problemele de o importanță deosebită a timpurilor actuale, trebuie îndreptată pe o direcțiune cu totul nouă.

Societatea „schimbului internațional de copii și tineri“ a dat roade bune. Ideia cunoscută de mult timp a fost concepută de M. Tony Mathieu, care a aplicat-o la educațiunea propriilor săi copii.

Idealul este ca schimbul să se facă

între două țări a căror dezvoltare intelectuală și ale căror metode de învățământ să fie organizate pe acelaș plan. Încercarea s'a făcut între o familie franceză și alta germană, având un desăvârșit succes.

Una din condițiunile cele mai principale la schimbul copiilor este ca familiile să aparțină unei aceleaș clase a societății, ca copiii să fie aproape de aceeași vârstă și de o potrivă de inteligență, astfel ca fiecare mamă să privească în copilul străin pe propriul său copil.

Cu acest metod s'ar desăvârși învățarea limbilor streine, pe care nu le poți învăța din școală, s'ar întregi cunoștințele copilului deprins să învețe numai lucruri vagi și abstracte; iar prin călătoria făcută prin țări străine ar avea

ocazie să vadă lucruri cu totul nouă.

Pentru a iubi țara—zice autorul—trebuie s'o cunoști bine, pentru a iubi-o și mai mult, trebuie să cunoști și altele.

Tot în acest număr din „Je sais tout“, Henri Duvernois publică o năvelă, „Le puits de gloire“ al cărei subiect, excesiv de original învăluit într'un stil cu ade-

vărat artistic, face din ea un mic capod'operă.

Afară de alte articole literare, politice și științifice menționez „Le cahiers d'une Reine d'aujourd'hui“ un mic roman care se bănuiește că ar fi amintiri din tinerete ale reginei și maiestrei scriitoare Carmen-Sylva.

Mireio

Dela frați de peste hotare

Chestiunea fraților de peste Carpați, ia mereu proporții întinse. Românii de dincolo, luptă cu energie și nu șovăiesc un moment.

La Berlin, în curând va fi o Conferință interpalamentară, unde deputații români, uniți cu cei slovaci din Camera Ungară, vor ridica chestiunea naționalităților. Astfel ca la strigătul Românilor asupriți, se speră că vor veni în ajutorul lor și alte persoane de talia unui Björnsterne Björnson.

Appony luase angajamentul în trecu-

tul congres parlamentar, că va căuta cu serioșitate să aducă la îndeplinire programul naționalităților, promițând multă indulgență față de străinii supuși, adică să mai taie din respingătoarea brutalitate și trufie maghiară față de celelalte națiuni.

Appony nu s'a ținut de angajament, rămânând și el tot un ungar șovinist. Scopul Românilor Transilvăneni, este de a ataca în Conferința dela Berlin grupul condus de Appony.

Mid.

Bibliografii

Biblioteca Modernă (București, str. Biserica Enei 7) No. 9 din 1 Septembrie 1908, publică *Cântările Primăverii* de Mireea Demetriad: *Cronica*, *Roză* de V. Alexandrescu, *Sonnet* de Mihail Drăganescu, *Stăruie la Augusta* de Oreste și ca muzică *Gella* mazurca (op. 5) de Mihail Drăganescu.

Voința Poporului No. 37 din 13 Septembrie (Cernăuți).

Pagini Libere No. 8, 9, 10 (Galați).

Revista industrială No. 7, 8 Iulie, August (București).

Ecoul Presei No. 1 din Septembrie 1 (Craiova).

Orion No. 1 anul II din 1 Septembrie (București). Revistă de astronomie populară are următorul sumar:

1) Unde suntem? unde mergem, *Abatele Th. Moreau*.

2) Depărțările în univers. *V. Anestin*.

3) Cometa lui Halley se reîntoarce.

4) Curioasa activitate a soarelui. *C. Flammarion*.

5) Iar când nu va mai fi pamântul. *I. Corbu*.

6) „Ce e cerul?“

7) Literatura și astronomia.

8) Ingramădirea de stele din Hercule.

9) Lumea cerească.

Patru gravuri în text.

„Orion“ a început cu acest număr publicarea romanului astronomie: „Luna de miere în spațiu“ tradus din englezește.

Romanul în chestiune e o călătorie pe planetele sistemului nostru solar.

Abonamentul pe an 10 lei, pe o jumătate de an 5 lei. Preoții, învățătorii și studenții plătesc 8 lei pe an și 4 lei pe o jumătate de an.

„Orion“ apare la 1 și la 15 ale fiecărei luni. Un număr 40 bani. Numărul 1 prin excepție 20 bani.

Administrația: str. Roșca 3, București.

Poesia Via Senato 2 Milano (Italia) superbă prin eleganță și valoros conținut.

Il Poeta Marinetti de Tullio Panteo (Milano).

Viața nouă Septembrie 1 (București).

Margul Democrației Române, și *La Roumanie Mandaine* valse de Mihail Drăganescu se vinde în București la magazinul de muzică *Georg Degen* Călea Victoriei alături de Capșea: precum și la redacția revistei „Biblioteca Modernă“ str. Biserica Enei 7.

„PLUGARUL“

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

CRAIOVA Strada UNIREI No. 80.

Biourou, Technic, Agricol și Industrial

Reprezentanța pentru Oltenia a renumitelor garnituri de treerat H. Lanz din Mannheim

Reprezentanța pentru Oltenia a Motoarelor cu benzină și gaz sărac „Kosmos“, — Societatea garantează soliditatea și buna funcționare a acestor Motoare.

Depozite: Postamente pentru mori. Pietre de mori franțuzești. Pietre pentru mori de apă. Ciocane de ferecat. Teascuri și stropșitori de struguri. Pompe de fântâni și de incediu și Bascule „Garveus“. Tocătoare de nutreț. Tocătoare de sfeclă. Mașini de saramurat grâu. Vânturători. Dărace și scărmanători de lână. Tavăluge. Trioare. Manometre. Batoze de bătut porumb cu aburi și manuale. Pluguri cu 1 și 2 brazde. Pluguri de coastă. Curele de păr de cămilă. Benzină. Uleiuri minerale. Vaseline. Valvolină. Sonerii electrice. Telefoane. Lămpi și instalații electrice etc.

„SERVICIU SPECIAL PENTRU INSTALAȚII DE APĂ“

Se recomandă în special persoanelor care construiesc din nou, pentru a-și face instalațiile de conducte, în vederea aducerii apei la Craiova.

Reprezentanța Generală pentru Dolj a Societății Generale de Asigurare din București

„VICTORIA“

BIUROUL ADVOCAȚILOR

Nicolae Popilian și Mihail Drăgănescu

CRAIOVA — BULEVARDUL CAROL I, No. 12

Primește executări în orice parte a țării. BIUROU de INFORMAȚIUNI

Se pot cere informații prin scrisoare alăturându-se o marcă pentru răspuns